

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2013. január 19. 10:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1. Toldj be egy-egy betűt a következő szavak belsejébe úgy, hogy újabb értelmes szó keletkezzen! Az új szót írd a pontsorra! pl.: BUTA – BUKTA vagy KERT – KERET A) LÁMA B) MANÓ C) PERC	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> </table>	a																									
a																											
2. Párosítsd a kifejezéseket a jelentésekkel! Válaszd ki, és írd a kifejezések mellé a pontozott vonalra a megfelelő számot! Vigyázz, három jelentés kimarad! <table border="0"> <tr> <td>a) ujjat húz vele</td> <td>1. utolér, elfog</td> </tr> <tr> <td>b) a szeme sem áll jól</td> <td>2. rossz híre van</td> </tr> <tr> <td>c) leveszi róla a kezét</td> <td>3. kiáll az igazáért</td> </tr> <tr> <td>d) nyakon csíp</td> <td>4. elszomorodik, szomorú lesz</td> </tr> <tr> <td>e) ujjal mutogatnak rá</td> <td>5. beleköt</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. csintalan</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. nem áll mellette</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. kiválasztják</td> </tr> </table>	a) ujjat húz vele	1. utolér, elfog	b) a szeme sem áll jól	2. rossz híre van	c) leveszi róla a kezét	3. kiáll az igazáért	d) nyakon csíp	4. elszomorodik, szomorú lesz	e) ujjal mutogatnak rá	5. beleköt		6. csintalan		7. nem áll mellette		8. kiválasztják	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d		e	
a) ujjat húz vele	1. utolér, elfog																										
b) a szeme sem áll jól	2. rossz híre van																										
c) leveszi róla a kezét	3. kiáll az igazáért																										
d) nyakon csíp	4. elszomorodik, szomorú lesz																										
e) ujjal mutogatnak rá	5. beleköt																										
	6. csintalan																										
	7. nem áll mellette																										
	8. kiválasztják																										
a																											
b																											
c																											
d																											
e																											
3. a) Milyen kommunikációs helyzetben (beszédhelyzetben) hangozhatott el az alábbi városi párbeszéd? – Jöjjenek gyorsan, nagy baj van! – Hová kell mennünk? Kicsoda ön? – A második szomszédba, a szomszéd vagyok. – Honnan beszél, uram? – Innen, a telefonfülkéből. – De hol van az a fülke? – A posta előtt. b) Miért nem érhetette el a célját a telefonáló? A köszönés/elköszönés elmaradásán kívül nevezd meg két hiányosságot! 1. hiba..... 2. hiba.....	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> </table>	a		b																							
a																											
b																											

4. a) Milyen mondatrész a következő mondatokban a *-val/-vel* ragos szó? Írd a pontozott vonalakra a mondatrész pontos megnevezését (pl. helyhatározó)! (Magadnak segítségül elemezheted a mondatokat.)

- A) Toldi a jó **késsel** a cipót fölszelte,
- B) S a **cipóval** a húst jóízűen nyelte.
- C) Vitték a királyhoz Toldit nagy **pompával**.
- D) **Nyugtával** dicsérd a napot.
- E) Még sosem foglalkozott elméleti **kérdésekkel**.

- b) Alkoss két különböző szórendű mondatot az összes megadott szó felhasználásával úgy, hogy a mondatok jelentése igazolja a megadott állításokat! A megoldásokat írd a pontozott vonalra a megfelelő következtetések elé!

a, csak, Jancsi, nyersen, paradicsomot, szereti

- A)
....., a testvérei nem.

- B)
....., a paprikát nem.

5. Írd be a táblázatba a megfelelő számot aszerint, hogy milyen mássalhangzót kell írni a következő szavakban!

1 = rövid 2 = hosszú X = mindkettő lehet

a) bölcse...ég (s)	
b) te...ik (l)	
c) szégye... (l)	
d) fő...ön (j)	
e) ját...anak (sz)	
f) taga... (d)	

a	
b	

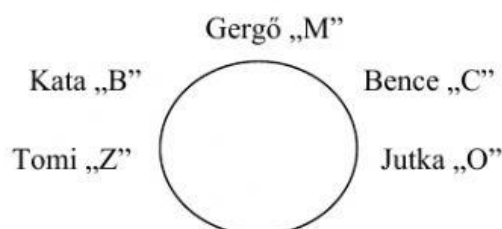
a	
b	
c	
d	
e	
f	

8.	Népszerű írónk, Lázár Ervin nagyon kedvelte a játékos névadásokat, ezekkel olykor jellemezte is meséinek szereplőit. Erre hozunk most két példát. a) Ríz Tejbeg, a norgol óriás az egyik mesében hadat üzen egy ételnek. Vajon melyiknek? b) Áttentő Redáz „egy rossz arcú alak. Hétpróbás gazembernek látszik. Tele van sötétséggel.” Vajon melyik két melléknév összevonásából jött létre a neve? Az egyik melléknév: A másik melléknév:	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> </table>	a		b							
a												
b												
9.	Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre! SCRABBLE Kártyajáték – Szabályok (részlet alapján) A kártyajátékot különböző korú és képességű játékosok is játszhatják együtt, akár nagyobb csoportokban is. A játék során a keresztrejtvényekhez hasonló módon egymásba kapcsolódó szavakat kell alkotni a betűkártyák felhasználásával, melyeknek eltérő pontértékük van. A játék menete Keverjétek meg alaposan a kártyákat, és helyezzétek őket a betűkkel lefelé az asztalra! A játék kezdetén minden játékos húz egy betűkártyát, így határozva meg a sorrendet – az kezd, aki az ábécé elejéhez legközelebb álló betűt húzza. Ezután tegyék vissza a lapokat a pakliba! Ezt követően minden játékos 7 betűkártyát kap. Az első játékost az óramutató járásával megegyező irányban követik a többiek. Minden játékos minden körben kártyát cserélhet, passzolhat, vagy elhelyezhet egy szót az asztalon. Az első játékos két vagy több betűkártyája felhasználásával a lehető legjobb szót alkotja meg, majd elhelyezi azt az asztalon vízszintes (balról jobbra olvasva) vagy függőleges (felülről lefelé olvasva) irányban. Átlósan nem lehet szavakat lerakni. A következő játékos az asztalon szereplő szavak bármelyikét kiegészítheti a kártyái segítségével úgy, hogy újabb értelmes szó jöjjön létre. Az egyszerre lerakott összes lapnak egy sorban vagy oszlopban kell elhelyezkednie. Amikor rákerül a sor, bármelyik játékos dönthet úgy, hogy egy vagy akár az összes kártyáját kicseréli, ám ez esetben csak a következő körben kerül újra játékba. Ahány kártyát egy játékos lerakott, annyi új kártyát húz a pakliból. Győzelem A játékosok addig játszanak, amíg egyikük ki nem rakta valamennyi lapját, és nem tud újabb kártyát húzni, mert elfogyott a pakli. Ekkor mindenki összeadja a kezében maradt kártyák értékét, és levonja azt összpontszámából. Ha az egyik játékos minden lapját kijátszotta, a többiek kezében lévő kártyák összértékét hozzáadhatja saját pontjaihoz. Az győz, akinek a legtöbb pontja van. Engedélyezett szavak A Magyar értelmező kéziszótárban található bármely szó felhasználható, kivéve azokat, amelyeknek csak nagy kezdőbetűs alakja használatos, szintén kivéve a rövidítéseket és a ragokat, valamint a kötőjellel írt szavakat. Azok az idegen szavak, amelyeket már a magyar nyelv részének tekintünk, szintén felhasználhatók. Szótár vagy szószedet csak akkor használható, ha a játékosok az éppen lerakott szavak érvényességét kívánják ellenőrizni.	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d		e	
a												
b												
c												
d												
e												

a) Igazak vagy hamisak a Scrabble játékra vonatkozó állítások? Húzd alá a megfelelőt!

A) A gyerekek a felnőttekkel együtt is játszhatják.	igaz	hamis
B) Csak jó helyesírók játszhatják.	igaz	hamis
C) Minden körben mindenkinek kell lapot húznia.	igaz	hamis
D) Az a nyertes, aki a legtöbb kártyát tette le.	igaz	hamis
E) A szótárral ellenőrizni lehet a szó létezését a lerakás előtt.	igaz	hamis

b) A következő ábrán a játékosok elhelyezkedését és első húzott betűkártyáját láthatod. Határozd meg, ki kezdi a játékot, és írd a pontozott vonalra a játékosok játékbeli sorrendjét!

Az 1. játékos neve:.....	A 2. játékos neve:
A 3. játékos neve:	A 4. játékos neve:
Az 5. játékos neve:	

c) Mikor marad ki valaki egy körön belül a játékból?

.....

d) Döntsd el, érvényesek-e az alábbi megoldások a játékban! Karikázd be az **érvényes** szavakat!

FÖLD KB. IZEG-MOZOG RÁDIÓ BALATON

e) A kezdő játékos betűkártyáiból az ÓRA szót szeretné lerakni. A megadott lehetőségek közül karikázd be a helyeseket!

Ó	R	A					Ó	R	
	R			A	R	Ó		A	Ó
		A				R			R
						A			A

